



Porsgrunn kommune

Vår ref. 23/16547 - 116
Saksbehandler Beulah Kaneshalingam
Dato 23.05.2024

Saksframlegg

| Saksnr. | Utvalg | Møtedato |
|---------|---------------|------------|
| 42/24 | Formannskapet | 13.06.2024 |
| 79/24 | Bystyret | 20.06.2024 |

Vedtak av arealstrategi og fastsetting av planprogram for kommuneplanens arealdel 2024-2036

Rådmannens innstilling

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-13 fastsettes planprogram for kommuneplanens arealdel 2024-2036, og arealstrategien som fremgår av planprogrammet vedtas.

Bakgrunn for saken

I henhold til kommunens planstrategi for 2019-2023, vedtatt 10.12.2020, skal kommuneplanens arealdel revideres. Planarbeidet er varslet, og forslag til arealstrategi og planprogram for arealdelen har vært på høring. Arealstrategien er bindeleddet mellom samfunnsdelen og arealdelen, og viser hovedgrep og prioritering for langsiktig arealbruk i kommunen. Planprogrammet er en arbeids-, utrednings-, og medvirkningsplan, som skal styrke medvirkningen og bidra til en målrettet og forutsigbar prosess. Før videre arbeid med selve planforslaget til ny kommuneplan kan fortsette må planprogrammet fastsettes og arealstrategien vedtas.

Formannskapet 13.06.2024

Behandling

Ingen merknader til rådmannens innstilling

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt

FORM - 42/24 vedtak

Rådmannens innstilling

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-13 fastsettes planprogram for kommuneplanens arealdel 2024-2036, og arealstrategien som fremgår av planprogrammet vedtas.

Bystyret 20.06.2024

Behandling

Endringsforslag fra H, Ap, FrP, Sp og V, fremmet av Anne Cathrine B. Syversen (Høyre)

Under avsnittet Fornybar energi (side 13 - nederste avsnitt under 4.2)

Utslippsfri energi

Porsgrunn kommune har mye kraftkrevende industri, og det trengs ny utslippsfri kraft både om ny industri skal etablere seg i regionen samt til eksisterende industri. Bystyret vedtok den 16.03.23 at kommunen er positiv til at eksterne aktører kan igangsette prosesser for å undersøke mulighetene for mer fornybar kraftproduksjon i kommunen, og flere aktører har vist interesse for etablering av fornybar kraftproduksjon i Porsgrunn. Et eventuelt arealbehov til slike anlegg kan bli et tema i revisjonen.

Endringsforslag fra MDG, fremmet av Sabine Erika Gehring (Miljøpartiet De Grønne)

S. 10 under pkt. Bevare og styrke blågrønn struktur:

Endre siste setning fra bør til skal på følgende måte: Omdisponering og nedbygging av karbonrike arealer som myr og våtmarksområder ~~bør~~ skal unngås.

Endringsforslag fra SV, Sp, Ap og FrP, fremmet av Vilde Athena Berg-Nilsen (Sosialistisk Venstreparti)

Endre på slutten av *Bevare og styrke blågrønn struktur*:

“De nasjonale forventningene om bærekraftig arealbruk er lagt til grunn for arealstrategiens hovedgrep, som gjør at nedbygging av natur skal unngås. Porsgrunn kommune er i utvikling og full arealnøytralitet kan være utfordrende. Kommunen ønsker å legge tilrette for videre utvikling, samtidig som prinsippet om arealnøytralitet som hovedregel søkes ivaretatt. Det innebærer at i tilfeller der det må benyttes naturarealer, skal det planlegges slik at naturinngrepet søkes begrenset med avbøtende tiltak, som restaurering og kompensering. Omdisponering...”

Votering

Endringsforslag fra H, Ap, FrP, Sp og V vedtatt med 39 mot 10 stemmer.

Mindretallet utgjorde:

Rødt (3/3)

Miljøpartiet De Grønne (2/2)

Industri- og Næringspartiet (4/4)

Uavhengig (1/1)

Endringsforslag fra MDG falt med 13 mot 36 stemmer.

Mindretallet utgjorde:

Industri- og Næringspartiet (4/4)

Rødt (3/3)

Sosialistisk Venstreparti (3/3)

Miljøpartiet De Grønne (2/2)

Venstre (1/1)

Endringsforslag fra SV, Sp, Ap og FrP vedtatt med 38 mot 11 stemmer.

Mindretallet utgjorde:

Industri- og Næringspartiet (4/4)

Miljøpartiet De Grønne (2/2)

Rødt (3/3)

Uavhengig (1/1)

Høyre (1/12)

Leif Stjernholm Bryn

Rådmannens innstilling vedtatt med 47 mot 2 stemmer.

Mindretallet utgjorde:

Uavhengig (1/1)

Miljøpartiet De Grønne (1/2)

Kjersti Eilertsen Myro

BYST - 79/24 vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-13 fastsettes planprogram for kommuneplanens arealdel 2024-2036, og arealstrategien som fremgår av planprogrammet vedtas.

Under avsnittet Fornybar energi (side 13 - nederste avsnitt under 4.2)

Utslippsfri energi

Porsgrunn kommune har mye kraftkrevende industri, og det trengs ny utslippsfri kraft både om ny industri skal etablere seg i regionen samt til eksisterende industri. Bystyret vedtok den 16.03.23 at kommunen er positiv til at eksterne aktører kan igangsette prosesser for å undersøke mulighetene for mer fornybar kraftproduksjon i kommunen, og flere aktører har vist interesse for etablering av fornybar kraftproduksjon i Porsgrunn. Et eventuelt arealbehov til slike anlegg kan bli et tema i revisjonen.

Endre på slutten av *Bevare og styrke blågrønn struktur*:

“De nasjonale forventningene om bærekraftig arealbruk er lagt til grunn for arealstrategiens hovedgrep, som gjør at nedbygging av natur skal unngås. Porsgrunn kommune er i utvikling og full arealnøytralitet kan være utfordrende. Kommunen ønsker å legge tilrette for videre utvikling, samtidig som prinsippet om arealnøytralitet som hovedregel søkes ivaretatt. Det innebærer at i tilfeller der det må benyttes naturarealer, skal det planlegges slik at naturinngrepet søkes begrenset med avbøtende tiltak, som restaurering og kompensering. Omdisponering...”

Revisjon av kommuneplanens arealdel

Gjeldende arealdel ble vedtatt i 2019, sist endret i 2022. Revisjonen er ment å gi kommunen

det plan- og styringsgrunnlaget den trenger for å møte de viktigste utfordringene for fremtidig arealbruk.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 angir at FNs bærekraftsmål skal være grunnlaget for kommunenes samfunns- og arealplanlegging. Bærekraftsmålene kan deles inn i tre dimensjoner – økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft, og skal vise vei mot bærekraftig utvikling på kort og lang sikt. Til grunn for arbeidet med arealdelen er det også behov for å forankre kommunens arealstrategi. For bedre å kunne forstå de samfunnsutfordringene vi står overfor i dag må derfor kunnskaps- og beslutningsgrunnlaget oppdateres.

Om Arealstrategi og planprogram for kommuneplanens arealdel

Arealstrategien er bindeleddet mellom samfunnsdelen og arealdelen, og viser hovedgrep og prioritering for langsiktig arealbruk i kommunen. Planprogrammet er i praksis en arbeids-, utrednings-, og medvirkningsplan. Kravet til planprogram er ment å styrke medvirkningen i en tidlig fase og bidra til en målrettet og forutsigbar prosess.

Planvask - gjennomgang av tidligere godkjent arealbruk

Lokaldemokratiet har etter plan- og bygningsloven et stort ansvar for arealbruk som fremmer bærekraftig utvikling. I utgangspunktet er det kommunene som bestemmer hvordan landets arealer skal brukes og reguleres, arealer vi må se på som en begrenset ressurs. Porsgrunn har i dag over 400 gjeldende reguleringsplaner, og mange av disse er av eldre årgang. Arealbruken i disse planene kan på mange områder være et resultat av tidligere føringer og kunnskap, og som i dag ikke anses som bærekraftig bruk. Dette kan gjelde ny kunnskap om, og forståelse av konsekvenser for klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, klimatilpasning og samfunnssikkerhet.

En planvask bidrar til at kommunen får et oppdatert planverk, som gir en langt mer forutsigbar situasjon for utbyggere og grunneiere. I tillegg vil planvasken bidra til en reduksjon i antallet dispensasjonssaker. Med bakgrunn i dette, tas det sikte på å gjøre en systematisk og målrettet gjennomgang av tidligere godkjent arealbruk i både reguleringsplaner og i kommuneplanens arealdel. Målet med arbeidet er å sikre et oppdatert plangrunnlag i samsvar med dagens kunnskap, lovverk og politikk.

Tidligere politisk behandling

Forslag til arealstrategi og planprogram ble behandlet i Utvalg for miljø og byutvikling i sak 4/24 den 23.01.24 og deretter i Formannskapet i sak 07/24 den 25.01.24, jf. vedlegg 4.

Varsel om oppstart av planarbeid

Varsel om oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel samt forslag til arealstrategi og planprogram ble lagt ut til offentlig ettersyn i tiden 09.02.24-05.04.2024. Varslingen og høringen ble annonsert i avis og på nettsiden den 09.02.2024. Frist for å komme med innspill til både planprogram, arealstrategi og endring av formål var den 05.04.2024. Fristen ble på forespørsel forlenget for enkelte aktører. Oppstarten ble varslet i fellesannonse i avis (Telemarksavisa) og på kommunens webside, på Facebook og med brev til myndigheter og utvalgte interesseorganisasjoner. Det ble i tillegg annonsert en påminnelse i avisen og på Facebook om fristen. Under høringsperioden ble det avholdt åpne kontordager på biblioteket den 28. og 29.02.2024. I tillegg ble det gjennomført et åpent møte den 18.03.2024.

Mottatte innspill til planarbeidet

Det er mottatt totalt 91 innspill til planarbeidet fra 72 ulike aktører. Av disse er 34 innspill til

planprogrammet, arealstrategien og/eller det videre planarbeidet. Disse innspillene er opplistet under, og videre oppsummert og kommentert i vedlegg 3. I vedlegg 6 fremgår alle innspill til planprogrammet i sin helhet.

Oversikt over hvem som har levert innspill til planprogram, arealstrategi og/eller videre planarbeid:

- Lundesgaard Arkitektkontor (23/16547-16 og 17)
- Eleanor Schwanborg Ellefsen (23/16547-19)
- Tormod Solum (23/16547-42)
- Larvik kommune (23/16547-43)
- BANE NOR SF (23/16547-45)
- Eidanger Skogeierlag (23/16547-49)
- Statsbygg (23/16547-51)
- Grenland Næringsforening (23/16547-53)
- Jan Erik Nordengen (23/16547-56)
- Jordvernforeningen i Telemark (23/16547-61)
- Porsgrunn INP (23/16547-66)
- Bråten Båtforening (23/16547-68)
- Grenland Brann og Redning IKA (23/16547-70)
- Mattilsynet (23/16547-72)
- Yara Norge AS (23/16547-77)
- Norges vassdrags- og energidirektoratet (23/16547-80)
- Grenland Havn IKS (23/16547-81)
- Direktoratet for mineralforvaltning (23/16547-82)
- Miljørettet helsevern i Grenland (23/16547-83)
- Telemark Arkitektforening (23/16547-88)
- Skogvind AS (23/16547-90)
- Studentdemokratiet ved Universitetet i Sørøst-Norge (23/16547-91)
- Statens vegvesen (23/16547-92)
- Norsk Vind AS (23/16547-95)
- Skien kommune (23/16547-100)
- Powered By Telemark (23/16547-101)
- Fellesforum for Heistad, Brattås og Skjelsvik (23/16547-102)
- Naturvernforbundet i Telemark (23/16547-103)
- Bjørntvedtjordet Vel (23/16547-104)
- Kystverket (23/16547-107)
- Statsforvalteren i Vestfold og Telemark (23/16547-108)
- Forum for Natur og Friluftsliv i Telemark (23/16547-109)
- Telemark fylkeskommune (23/16547-112)
- Fiskeridirektoratet (23/16547-113)

De øvrige 84 innspillene, som gjelder arealbruk, vil bli vurdert og kommentert når planforslaget til nye kommuneplanens arealdel blir lagt fram for politisk 1.gangsbehandling. Disse innspillene skal konsekvensutredes etter metodikk omtalt i planprogrammet, hvor innspill som passerer grovsilingen konsekvensutredes mer i detalj. De innspill som passerer konsekvensutredningen vil innarbeides i planforslaget. Alle innspill, inkludert arealinnspillene, fremgår i sin helhet i vedlegg 5.

Orienteringer i råd

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse behandlet sak til orientering den 04.04.24 sak 03/24:

«Kommunalt samarbeidsråd for personer med funksjonsnedsettelse tar forslag til arealstrategi og planprogram for kommuneplanens arealdel 2024-2036 til orientering med følgende kommentar: Til 4.2 Temaer i arealdelen Under overskriften "Boligtyper, samlokalisering og tjenestebehov" nevnes eldres behov spesielt. Vi ønsker å gjøre oppmerksom på at personer med funksjonsnedsettelser bør inkluderes her. Vi savner også at behovet for universell utforming i hele kommunen nevnes i planprogrammet. Til 4.4 Tabell over samlet kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov Under pkt. Skape et attraktivt sentrum og fortette med kvalitet nevnes lekearealer i offentlige parker og byrom. Vi oppfordrer til å inkludere utredning av tilgjengelige lekeplasser for barn med funksjonsnedsettelser.»

Ungdomsrådet fikk saken til orientering den 05.03.2024 i sak OS-03/24:

«Ungdomsrådet tar saken videre til orientering, men mener det er viktig å sette fokus på å ivareta og opprette møtearenaer for barn og ungdom. Viktige arenaer som bakgården, ungdomsklubber for alle aldre og bydeler er noe vi mener må settes høyt på prioriteringslisten.»

Eldrerådet behandlet saken til orientering den 05.03.2024:

«Eldrerådet tar forslag til arealstrategi og planprogram for kommuneplanens arealdel 2024-2036 til orientering.»

Framdriftsplan

Arbeidet med kommuneplanens arealdel er et komplekst og tidkrevende arbeid. Internt og eksternt samarbeid er nøkkelen til en kvalitativ plan, men gjør også framdriften mindre forutsigbar. Framdriftsplanen er et forsøk på realistisk tidsbruk, men viser samtidig en stram tidslinje. Dette betyr at framdriftsplanen kan bli forskjøvet dersom det blir behov for nye kartlegginger eller nye utredninger underveis i planløpet som følge av innspill på ny arealbruk, eller at det fremmes innsigelser til planforslaget. Framdriftsplanen har mål om vedtatt ny kommuneplanens arealdel vinteren 2025/26.

Rådmannens vurdering og konklusjon

Det er mottatt flest innspill til arealbruk, men også merknader til planprogram og arealstrategi. Etter høring er planprogrammet og arealstrategien supplert på bakgrunn av innspill (omtalt i vedlegg 6) og behandling i rådene. Det er også gjort strukturelle endringer for å gjøre dokumentet bedre lesbart.

Metoden for konsekvensutredning av arealinnspill er nå utdypet med en tabell over temaer som skal utredes, da dette har blitt etterspurt av flere instanser under høringen. Det er også beskrevet at konsekvensutredningen av arealinnspill med forslag til ny arealbruk (planforslaget) skal vurderes opp mot 0-alternativet, som vil være en videreføring av dagens situasjon. Justeringer etter høringsperioden fremgår i vedlegg 2.

Behandling i Rådet for personer med funksjonsnedsettelse har også medført følgende justeringer:

- Planprogrammet under tema 4.2 Boligtyper er justert til: «*Dette innebærer utbygging av tilpassede boliger for personer med funksjonsnedsettelser og boformer for eldre, med fysisk nærhet til viktige funksjoner og tjenester.*»

- Universell utforming er også tatt inn i temaer under konsekvensutredning under kapittel 5.1.
- Det er ikke anledning til å særskilt utrede tilgjengelige lekeplasser for personer med funksjonsnedsettelse i denne planprosessen (pga. økonomi/kapasitet), men tilstreber å sikre at fremtidige lekeplasser i størst mulig grad gjøres tilgjengelige og blir universell utformet.

Rådmannen anbefaler at arealstrategien vedtas og det reviderte planprogrammet fastsettes.

Vedlegg

Presentasjon - Kommuneplanens arealdel - Bystyret 20.06.2024

1. Revidert forslag til planprogram uten markeringer
2. Revidert forslag til planprogram med markeringer
3. Mottatte innspill til planprogram oppsummert og kommentert
4. Saksframlegg og vedtak fra tidligere behandling i januar 2024
5. Alle innkomne innspill
6. Alle innspill til planprogram